

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Præbendis Et Dignita. Titvlvs II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

EXTRAVAGANTIUM COMMUNIUM,

LIBER TERTIUS.

DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

TITULUS I.

CAPITULUM UNICUM.

*Transmissa mysticæ artis plurima laude, cantorum lasciva melodia reprobandur, quia contra honestatem clericalem, quod ore cantabant, gestibus simulabant. Et cantores ipsi tam exempti, quam non exempti per octo dies ab officio suspenduntur. Posses etiam hæc extravagan-
gas apte locari sub tit. de celeb. mis.*

Joannes XXII.

Octa sanctorum patrum decrevit au-
dientiam, ut in divinis officiis, que
debitæ reverentiæ obsequio exhibentur,
cunctorum mens vigilet, sermo non ce-
spitet, & modesta pfallentium gravitas
placida modulatione decantet. Nam
in ore eorum dulcis resonabat sonus. Dulcis quippe o-
mnino sonus in ore pfallentium resonat, cum Deum con-
templantur, dum loquuntur verbis, in ipsum quoque
omnibus devotionem ascendunt: inde etenim in ecclē-
siam Dei palmodia cantanda precipitur, ut fidelium de-
votio excutatur: in hoc nocturnum diurnumque officium,
in missarum celebratas assidue clero ac populo sub ma-
turo more, distinctè a que gradatione cantantur, ut eadem
distinctione collibeant, & maturitate delectent. Sed
nonnulli novellæ scholæ discipuli, dum temporibus men-
suras negligunt, novis notis intendunt fingere suas,
quam antiquas cantare malunt, in semibreves, & mini-
mus ecclesiastica cantantur, notulis percuntur: nam
melodias hoquetis intersecant, discantibus lubricant, tri-
pulis & motibus vulgaribus nonnunquam inculcant, adeo
ut interdum anaphoniarum & gradualis fundamenta de-
ficiant, ignorant super quo ædificant, tonos nesciant,
quos non discernunt, imò confundunt: quum ex eorum
multitudine notarum alienationes pudicæ, defensiones
deperire, pluri canus, quibus toni ipsi fecerunt
top ad invicem obfuscantur: currunt enim, & non que-
runt, aures inebriant, & non medentur: gestibus simu-
lant, quod deponunt, quibus devotio querenda conte-
mentur, vitanda lascivia proplatur. Non enim inquit
fratres ipsi Boetius, lascivus animus, vel lascivioribus
debetur modis, vel eisdem sæpe audiens emollitur, &
frangitur. Hoc idè dudum nos & fratres nostri corre-
ptione indigere percipimus: hoc relegere, imò profusius
obscure, & ab eadem ecclesia Dei profragare efficacius
properamus. Quocirca de ipsorum fratrum consilio
difficite precipimus, ut nullus deinceps talia, vel hisimi-
lia in dictis officiis, præsertim horis canonicis, vel cum
missarum solennia celebrantur, attentare præsumat.
Si quis verò contra fecerit, per ordinarios locorum, ubi
hæc commissa fuerint, vel deprecandos ab eis in non ex-

emptis, in exemptis verò per præpositos seu prælatos suos,
ad quos alia correctio & punitio culpæ & excessuum
hujusmodi, vel similia pertinere dignoscitur, vel depre-
candos ab eisdem, per suspensionem ab officio per octo
dies auctoritate hujus canonis puniatur. Per hoc autem
non intendimus prohibere, quin interdum diebus festis
precipue, sive solennibus, que melodiæ sapienter, pura
octava, quinta, quarta, & hujusmodi supra cantum ec-
clesiasticum simplicem profertur: sic tamen, ut ipsius
cantus integritas illibata permaneat, ut nihil ex hoc de-
bene morata musica immutetur: maxime cum hujusmo-
di consonantia auditum demulcent, devotionem pro-
vocent, & pfallentium Deo animos torpere non sinant.
Actum & datum, &c.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITA.

TYBUS

TITVLVS II.

CAP. I.

*Item beneficia in curia vacantia idoneis debeant conferri personis,
illorum collectionem Papa sibi reservat. vide cap. 1. & 3. & cap. præ-
fati, eod. tit. lib. 6.*

Bonifacius VIII.

Pre sollicitudinis studio ducimur, ut dignitates, per-
sonatus, præbendas, aliaque beneficia ecclesiastica,
cum cura vel sine cura, que apud sedem Apostoli-
cam vacare noscuntur, personis conferantur idoneis ac
per quas in eis debita impendantur obsequia, & divini
cultus exercetur sollicitè in eisdem. Indefit, quod
nos hujusmodi dignitates, personatus, præbendas, eccle-
sias, & alia ecclesiastica beneficia que apud sedem ean-
dem intra unum mensem à data presentium hæcenus in
curia vacaverint computandum, & que ex nunc apud
eam vacaverint in futurum, provisioni sedis ejusdem au-
thoritate Apostolica reservamus: Decernentes exnunc ir-
ritum & inane, si secus in hac parte scienter vel ignoran-
ter, per quemcunque seu quoscunque, Apostolica, vel a-
lia quavis auctoritate contigerit attentari. Nulli er-
go, &c. Datum Later. nonas Maji. Anno 1.

a Eccl. 47.

a Vide Conc. Trid. Sess. 24. de reform. c. 126.

Joan. XXII. Episcopus servorum Dei, ad perpetuam
rei memoriam.

Execrabilis a quorundam tam religiosorum quam
secularum animo, quæ semper plus ambiens, eò
magis instabilis creditur, quo sibi amplius indulgetur,
& improbitas importuna petentium à nobis & prædeces-
soribus nostris Romanis Pontificibus non tam obtinuit
se, quam extorisse plenarie noscuntur, ut unus inter-
dum etiam ad unum beneficium ecclesiasticum minus i-
doneus, in diversis eadem vicinis, sed ab invicem
longe distantibus, imò nonnunquam in diversorum re-
gionum partibus situatis, plures quam duas vel tres, aut
plures etiam dignitates, vel personatus, officia seu prio-
ratus, aut diversa ecclesiastica beneficia curam anima-
rum habentia possit dispensative, cum alias non liceret
de iure communi recipere, & simul licite retinere. Un-
de inter cetera interdictum infra scripta nascuntur,
quòd videlicet inveniatur unus qui unum quamvis modi-
cum vix officium implere sufficeret, plurimorum sibi ven-
dicat præbendis, quæ multis literatis viris vite puritate ac
sufficienti bonæ famæ pollentibus qui medicant, pos-
sunt abunde sufficere, æqua distributione collata. Ha-
bitibus ipsa paratur vagandi materia, divini cultus mi-
nistrum, hospitalitas in ipsis beneficiis debita non serva-
tur, & dum non sunt sui in unaquaque regione recto-
res, ecclesiæ detrahunt commodis & honori, quæ ca-
rentes defensorum auxilio in iuribus suis & libertatibus
multipliciter collabuntur: rursus parent ædificia nobilia,
quæ magnificientia extruxerunt decessorum: Et (quòd a-
nimam est dolendum) animarum cura negligitur, & vi-
tiorum sentibus fomentum periculosè præbetur. Nos i-
aque tot malis tantisq; dilectissimis occurrere cupientes,
omnes & singulas dispensationes super receptione ac
retentione plurium dignitatum, personatum, officio-
rum, prioratum, aut beneficiorum, quibus cura sit ani-
marum iuncta, sub quacunque forma vel expressione
revelata nobis vel dictis prædecessoribus nostris cui-
usque persone concessas (Cardinalibus tamen sanctæ
Romæ ecclesiæ qui circa nos universali ecclesiæ serviendo
singularem ecclesiarum commoditatibus se impendunt,
ac legum filii, qui propter sublimitatem eorum ac ge-
nera dicitatem sunt potioris prærogative gratiæ ar-
ticolendi, duntaxat exceptis) deliberatione super hoc
cum fratribus nostris habita diligenti, de ipsorum con-
silio & ex certa nostra scientia, in forma subscripta du-
ctas taliter moderandas, quòd per moderamen-
tum effrenatam circa eadem personas talium benefico-
rum multitudinem retinemus, ipsiq; impetran-
tes fructu dispensationum huiusmodi totaliter non fru-
strerentur. Statuimus itaque & de fratrum nostrorum
consilio ordinamus, quòd obtinentes nunc ex dispen-
satione legitima pluralitatem huiusmodi dignitatum,
personatum, officiorum, aut prioratum seu benefico-
rum, quæ alias absque alia dispensatione legitima
obtinere nequibant, unum tantum ex dignitatibus, per-
sonatibus, officii, prioratibus, ecclesiis vel beneficiis
hujusmodi, quibus cura imminet animarum, cum di-
spensatione personatæ, vel officii, prioratæ, ecclesiæ vel be-
neficii sine cura, quæ habere maluerint, prætextu di-
spensationis sufficientis circa id eisdem indulta, pos-
sint licite retinere: quæ tamen teneantur eligere in-
tra mensem numerandum à tempore notitiæ constitu-
tionis illius. Ceteris beneficiis eum cura vel sine cura,
quæ ipsius dispensationis prætextu tenebant, & quæ a-
liæ ante non poterant de iure absque dispensatione
aliqua licite retinere, quæ nos extunc vacare decerni-
mus, coram ordinariis sub testimonio publico intra idem

tempus verbaliter & realiter cum effectu dimissis: absque
eo, quòd ad illorum finem collatione, ab eo qui
facere poterit, recedenda, redire, aut eorum administra-
tioni se immiscere præsumant. Alioquin tam his, quam
alii omnibus beneficiis, quæ virtute huiusmodi nostris
moderaminis retinere poterant, ut præfertur, sint ipsò
iure privati, & profecto inhabiles ad similia beneficia
obtinenda. Per hoc autem iis, qui dignitates, personatus,
officia, prioratus, vel alia beneficia curam animarum ha-
bentia ex dispensatione, quæ ius tribuat, iuxta nostram
moderationem præscriptam obtinent, & alia similia
beneficia nostrorum vel eorundem prædecessorum au-
thoritate literarum expectant, cum quibus est, ut ille
cum vacaverint recipere, & unà cum obtentis retinere li-
cite valeant, dispensatum, nolumus derogari, quin ea-
rum vacaverint, intra dicti temporis spatium possint
eligere, & dimissis aliis recipere in forma præscripta,
ac licite retinere: poenas similes incursum, si huiusmodi
nostræ contraire præsumpserint sanctioni. Porro quia
quorundam celos sic avaræ cupiditatis vitium exca-
cavit, quòd plura talia beneficia simul absque dispen-
satione canonica retinere præsumunt: nos de illis
præsenti decreto statuimus, ut omnia & singula benefi-
cia sic detenta (illo tamen retento, quòd ultimo repe-
tunt, dummodo in eo ex collatione canonica competat
iuris eisdem) intra tempus, ut præscribitur, limitatum, ver-
bo & facto ac sine fraude, coram ordinariis sub testimo-
nio similiter publico dimittere teneantur. Quòd si non
fecerint, & illo sint ipso iure privati, in quo ius eis aliis
competebat, & inhabiles penitus ad quacunque obtinenda
ecclesiastica beneficia censentur. Qui verò deinceps
receptint dignitatem vel personatum, seu officium,
aut aliud beneficium, curam animarum habens annexam,
si antea simile beneficium obtinebant, illud quo ipso iure
(postquam secundi possessionem habuerint, vel per eam-
omni dolo & fraude cessantibus, quo minus habeant, he-
rent) privati noscuntur, absque mora dispendio in ordi-
nariis locum in quibus dimittere debeant, pari modo: Alia-
quin extunc sint ipso iure secundo privati, & nequam ad
sacros suscipiendos ordines, quin etiam ad habendum
quocunque aliud ecclesiasticum beneficium inhabiles
reputentur. Quæ omnia & singula beneficia vacatura,
ut præmittitur, vel dimissa, nostræ & sedis Apostolicæ dis-
positioni, de ipsorum fratrum consilio reservamus: In-
habentes, ne quis præter Rom. Pont. quacunque sit super
hoc auctoritate munitus, de huiusmodi beneficiis dispo-
nere, vel circa illa per medium permutationis, vel alia
innovare hoc quoquo modo præsumat. Nos enim si se-
cus actum seu attentatum fuerit, irritum decernimus &
inane. Ceterum ordinarios intelligimus in casibus su-
prascriptis Episcopos, in quorum civitatibus vel diocesi-
bus consistunt beneficia, seu aliquod eorum, quæ debent
secundum præmissa dimitti, aut ipsi, qui ea debent dimit-
tere, commorantur, vel ecclesiis cathedralibus vacanti-
bus capitula earundem. Etsi de beneficiis, tam dimis-
sis, quam (ut præmittitur) perditis nos vel Apoll. sedem
certificare studeant, quamprimum commodè poterint
indilate, ut de illis salubriter disponere valeamus. Quan-
tum autem ad modificationem personatum attinet an-
te factam, illa duntaxat, & non alia beneficia ecclesiasti-
ca, quocunque nomine nuncupentur, curam habere cen-
sentur, quæ parochias habent, in quibus est animarum
cura annexa, non per vicarios perpetuos, sed per recto-
res, aut ministros beneficiorum ipsorum, vel illorum
temporales vicarios exercenda. Necnon etiam illa quo-
rum ministris ratione beneficiorum huiusmodi compe-
tit visitare, inquirere, procuraciones recipere, suspen-
dere, excommunicare, seu ab excommunicationis & su-
spensionis sententiis absolvere de consuetudine, vel de
iure, iuribus aliis de animarum cura loquentibus in suo
tobore, quoad cetera, permanant. Nulli ergo omnino

Nnn 5

à Vide Conc. Trid. Sess. 7. de reforma. c. 2. & 4. Sess. 24. de reform.
cap. 27.

ecclesiasticorum, quibus quemodolibet fuerant hucusque subiecta, auctoritate presentium perpetuo eximentes de prædictorum consilio, & plenitudine potestatis. De bonis autem, redditibus, proventibus, & juribus dicti quondam episcopatus Tholoza, ipsi Tholoza decem milia, & singulis aliis prædictis ecclesiis (Apamistarum excepta, cui de ipsis bonis, redditibus & proventibus, iustis, ultra illa, que habere dispositur, certam assignabimus portionem nostris aliis iuris distinguendam) singulis quoque millia librarum Turonen. annui redditus, & perpetui proventus, quæ quidem unicuique illarum, suisque Pontificibus (dignitate ac onere, & circumstantiis aliis ætate pensatis) debere sufficere vidimus, præter redditus, proventus, & iura, quæ ad prædictas ecclesias, & conventus earum antea pertinebant, de quibus ad honorem Dei, & ipsarum ecclesiarum commodum intendimus ordinare: ex nunc auctoritate prædicta de consilio ac plenitudine memoratis concedimus, donamus, ac etiam deputamus percipiendi integraliter per ipsarum ecclesiarum præfatos, qui pro tempore fuerint in rebus & locis eilibet magis adjacentibus & vicinis, iura distinctionem, seu limitationem prædictam singularem per alias nostras litteras faciendam. Interim tamen distinctionem, seu limitationem prædictam pendente, volumus quod eorum quilibet summam eum contingenter pro rata accipiat annuatim de bonis, redditibus, proventibus, & juribus antedictis, per manus eorum, quos ad hoc providerimus deputandos. Residuum vero reddituum, proventuum, & jurium ipsorum, quod (facta de illis, ut præmissum est, assignatione) supererit, necnon jurisdictionem spirituales & temporales, quæ ad dictum quondam episcopatum Tholoza. usque ad tempus divisionis huiusmodi pertinebat, & quæ distinctionem, seu limitationem post facta pendente faciemus per idoneas exterræ personas. Ac beneficia, etiam dignitates, personarum ac officia existant (exceptis his, ad quæ quis per distinctionem assumitur, & in quibus, vel ad quæ auctoritate litterarum Apostolicarum aliquid, seu aliquibus ius ad aliquod acquiritur, quibus per id nullum volumus impedimentum generari) nunc & in antea usque ad distinctionem dictæ vacaturæ dispositioni nostræ ac sedis Apostolicæ de fratrum ipsorum consilio reservamus. Hæc quoque dictæ sedis prudentiam circumspiciam sic statim subreptè & utiliter ordinata, perpetuis esse volumus temporibus, & rebus incommutabilis firmitatis obnoxe volentes: auctoritate prædicta districtius inhibemus, ne aliquis cuiuscunque præminentiæ, ordinis, conditionis, aut status, etiam si archiepiscopalis, vel episcopalis, sine regia præfulgeat dignitate, huiusmodi ordinationem Apostolicam, reservationem, & alia supradicta quovis modo turbare, seu quemodolibet impedire præsumat. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, si se quis, super his à quoquam quavis auctoritate contrigerit attentari. Et nihilominus in eos, qui ex certa scientia contrarium præsumperint, nisi intra octo dierum spaciū post publicationem presentium resipuerint, tunc effectus, excommunicationis in personas, & interdicti in universitates, ac suspensionis in conventus, capitula sive collegia, de consilio & auctoritate prædictis sententias promulgamus: à quibus non, nisi ad Romanam Pontificem absolutionis beneficium (præterquam in mortis articulo) valeant obtinere. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrarum divisionis, vocalionis, constitutionum, erectionum, insignitionum, exemptionum, decorationis, subiectionis, concessio-

nis, donationis, deputacionis, reservationis, inhibitionis promulgationis, infringere, vel ei ausu, &c. Datum Avinion. VII. Calend. Iulii, Pont. nost. Anno. i.

CAP. VI.

Impedimenta episcopatus Tholoza non erectiorem necesse est cathedra dotalis, & sine divisionem in V. dicitur ultra parces in constitutione superioris declaratas, per duntaxat, & quæcumque beneficia spiritualia & temporalia. Et si sint persona ecclesiastica, efficiuntur inhabiles ad quæcumque beneficia ecclesiastica.

Nuper certis ex causis, quæ nostrum & fratrum nostrorum animos ad id rationabiliter induxerunt, quondam episcopatum Tholozanum in archiepiscopalem, seu metropolitanum creximus ecclesiam: quatuor villas, quarum quamlibet insignivimus vocabulo civitatis, quatuor cathedrales ecclesias creximus: unam videlicet in villa montis Albani, quondam Caturcendicæ, adicienda sibi certa parte quondam diocæ Tholoza, alteram in villa Lumberiaci, aliam in villa sancti Papuli, & aliam in villa de Rivis & de Robellia quondam Tholo. diocæ. Quas quidem ecclesias unâ cum Apamiarum ecclesia, tanquam suffraganeas subiecitimus ipsi metropolitanæ Tholozanæ ecclesiæ. De bonis quoque & redditibus dicti quondam episcopatus Tholozan. tam ipsi Tholozan. quam prædictis ecclesiis suffraganeis certam portionem, quam unicuique illarum debere sufficere vidimus, providimus assignandam: totali bonorum & reddituum ipsorum residuo, dispositioni nostræ & sedis Apostolicæ reservato. Alia etiam circa præmissa fecimus, decrevimus, & ordinavimus ex certa nostra scientia, de ipsorum fratrum concordii consilio, & Apostolicæ plenitudine potestatis, districtius inhibentes, ne quis cuiuscunque præminentiæ, ordinis, conditionis aut status, etiam si archiepiscopalis dignitate fulgeret, ipsam ordinationem nostram impedire præsumeret vel turbare: ac decernentes extum irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate contrigerit attentari. Et nihilominus in eos, qui ex certa scientia contrarium facerent, nisi resipuerint cum effectu, intra octo dierum spaciū post publicationem ordinationis ipsius excommunicationis in personas, interdicti in universitates, ac suspensionis sententias in capitula, conventus, sive collegia duximus promulgandas, proat hæc & alia in Apostolicis litteris inde confectis plenius continentur. Verum quia ipsa nostra ordinatio eò efficacius & inviolabilis speratur servari, quò plurium & graviorem vallata fuerit adjectione penarum: Nos ad observationem inconcussam ipsius eò amplius anhelantes, quò evidentius in divini cultus augmentum, & salutem fidelium animarum noscitur redundare, præfatis adiciendo sententias, omnes & singulos scienter turbantes aut impedientes ordinationem eandem, aut aliqua in illa contenta: seu turbantibus vel impedientibus dantes consilium, auxilium vel favorem, directè vel indirectè, publicè vel occultè, cuiuscunque sint conditionis, dignitatis, ordinis, aut status, ecclesiastici vel mundani, etiam si archiepiscopalis vel episcopalis aut majori vel superiori præfulgeant dignitate: nisi intra octo dierum spaciū post publicationem presentium ab huiusmodi impedimento seu turbatione, ac impensione consilii, auxilii vel favoris resipuerint cum effectu, feudis, locationibus, officiis & beneficiis quibuscunque spiritualibus & temporalibus, etiam si dignitates vel prælatura quavis fuerint, quæ ab ecclesiis seu in ecclesiis quibuscunque obtinebunt, seu obtinent, ex certa nostra scientia, & de ipsorum fratrum consilio, & Apost. plenitudine potestatis, privatos esse decernimus ipso facto: & sic libere ipsa feuda, locationes vel officia aut beneficia spiritualia & temporalia, dignitates,

In articulo mortis nulla est casuum reservatio: atq. idè o-mnia decretata quælibet penitentes à quibusvis peccatis & censuris absolvent p. q. m. Com. 1114. §. 1. de casuum reservat.

de prelatu ad ipsa, ad quas spectant, revertantur ecclesie, & de voluntate ad rectores, capitula seu collegia concordem, quod de illis pro sua voluntate disponant: & ad dignitates & prelaturas per electionem aut alium modum licitum idoneas personas assumant. Personasque ecclesiasticas, quae culpabiles fuerint in praemissis, inhabilitamus ad quaecunque ecclesiastica beneficia obtinenda. Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Avinion. IV. No. Aug. Pont. 1051. Anno 1.

CAP. VII.

Executores quatuor dantur, ad penus superiores solemniter publicandas.

Idem Bartholomaeus electo Narbo. dicec. Agulmo de Blasia Engelmen. Eduen. Archid. & magistro Berengario de Lagis Lemovien. & Narbo. ecclesiarum canonicis.

Nuper ex certis causis, quae nostrum & fratrum nostrorum animos, ad id rationabiliter induxerunt, &c. (ut supra prox. usque ad beneficia ecclesiastica obtinenda.) Quocirca discretioni vestrae per Apost. scripta mandamus, quatenus privationem & inhabilitationem nostram hujusmodi vos omnes, seu tres, vel duo, five unus ex vobis, per vos vel alium, seu alios, in ecclesiis & locis in quibus locis & aliis, de quibus & quoties expedire videritis, solemniter publicetis: ne quicumque valeat circa id ignorantiam allegare. Datum Avinion. II. Idus Nov. Pont. nost. Anno 3.

CAP. VIII.

Dispensatio cum quodam Abbate, ut Episcopus possit esse licet de factum patitur in ordinibus & aetate. Ex hac & sequenti consensimus causas & formas dispensandi. Quocirca, enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. ad Rom. 15.

Idem Arnaldo electo Lumbanen.

Nuper ex certis rationabilibus & manifestis causis, quae ad hoc nostrum animum induxerunt, civitatem Lumbanen. olim villam de Lumbanis, tunc intra Tholozan. diocesis limites constitutam, qui locus insignis, ac multiplici commoditate dotatus existit, de fratrum nostrorum consilio, & Apostolice plenitudine potestatis, per litteras nostras, sub certa forma in civitatem erectimus, civitatisque vocabulo duximus decorandam: statuentes ac etiam decernentes, ut ecclesia Abbatiz illius loci de Lumban. ordinis sancti Augustini extrinse habere & existeret cathedralis: ac demum volentes eidem ecclesiae de pastore idoneo salubriter providere, in te. Abbatem ejusdem ecclesiae, virum utique honestum, & literarum scientia praeditum, & Apostolice plenitudinis potestatis, decorem, discretionis & consilii maturitate conspicuum, direximus oculos nostrae mentis, teque (non obstante defectu aetatis & ordinum, quem patere, cum consuratus modo in clericum, & in XXVII. aetatis tuae anno, vel circa, constitutus esse dicatis, super quo tecum gratiosè duximus dispensandum) de fratrum nostrorum consilio, ipsi ecclesiae praefecimus in Episcopum & pastorem, curam & administrationem ipsius ecclesiae tibi in spiritualibus & temporalibus committenda. Unde licet nondum tibi munus consecrationis impendimus, nec Apostolicas litteras promotionem tuam hujusmodi continentes (cum illas non habes) possis ostendere. Nos tibi, ut (constitutione felix. Greg. Pap. VIII. praed. nost. & quilibet alia super hoc in contrarium edita, nequaquam obstant) possis ejusdem ecclesiae Lumban. & quorumcumque horum ipsius administrationem accipere, ipsamque administrationem libere exercere, auctoritate praesentium indulgemus. Contradicis, &c. Datum Anno 4. ut supra.

CAP. IX.

Horatur quendam in multis commendatum, ut curam parochialis administrationis in ecclesia, quae de novo fuerat in cathedra

dracem eroga. hic autem servatus proca. natus dignitate, qui debeat servare ad devotionem accedente.

Idem venerabilis frater Bertrando Episcopo nostro Albani, ad unum vel alia ecclesia regimantur. eandem divina dignitate.

Ad cujuslibet status ecclesiae aciem sollicitudine extendimus, pastores pariter esse cogitantes, ut eorum singulis pariter disponantur idoneis, & providis rectoribus disponantur. Quorum dispensatione provida, & providentia circumspiciamus (illius cooperante clementia, qui vere pastor & sollicitus) spiritualium & temporalium profectuum incrementis. Nuper siquidem ex certis & rationabilibus causis, quae ad hoc nostrum animum induxerunt, civitatem olim villam montis Albani, tunc intra limites Civitatis dicec. constitutam, qui locus insignis existit, ac demum multiplici hominum & rerum exuberat, de fratre nostro confisi, & Apost. plenitudine potestatis, civitatem duximus decorandam: statuentes ac etiam decernentes, ut ecclesia monasterii illius loci montis Albani monasterii casa Dei ad Rom. ecd. nullo modo spiritum sancti Benedicti Claremont. diocesis, nec subiecta, extunc haberetur & existeret ecclesia cathedralis: postmodum vero de ceteri ac salubri providentia ipsius ecclesiae montis Albani, ut ipsius sollicitudine, sollicitudine cogitantes, ac volentes illum eodem pastore in pastorem, de quo certam habere noscimus, quod eum elara morum integritate redimeret, ac illud dubia ejus charitas, circa plebem suo regimine committendam, & in cuius fiducia consisteret, salubriter rectoris subditorum. Ad te nunc monasterii praedicti abbatem quem literarum scientia praeditum, virum & moribus honestate decorum, discretionis & consilii maturitate conspicuum, in temporalibus praeditum, in spiritualibus circumspicuum, nobis & fratribus nostris placida tua conspectum continuata, diu apud sed. Ap. approbatione duximus oculos nostrae mentis: quibus commotus de te, in consideratione pensatis de persona tua, nobis & ecclesiae fratribus ob tuorum exigentiam meritorum merito, de ipsorum fratrum consilio & Apostolice plenitudinis potestatis eidem ecclesiae ecclesiae praefecimus in pastorem, civitatis & administrationem illius in spiritualibus & temporalibus committendo, ac tibi postmodum impendimus, per venerabilem Frat. no. Berengarium, Episcopum Tholozan. munus consecrationis impendi: firmo spe electionis te tenentes, quod eadem ecclesia monasterii Albani (dominica assistente clementia) per tua circumspicuum & industria studium fructuosum servaretur & honoraretur, & adversis, & spiritualibus & temporalibus incrementis. Tolle igitur Deum jugum, nam ipse cum milium, quam suave, ac dilectione pastorem, sollicitudinem gregem ejus, super quem notis vigilas dilectione, & quae custodit, ut liber non pateret aditus invadentibus, nusquam infuscabili hora venturus, si te inveniret, te apprem, cursu consummato, qui tuo labori propinquat, horum fide servata, quae tuae sollicitudinis continentiam, te reperiunt fidelem in modico, supra multa exspectant, ac in dilecta gaudiorum horum tabernacula impendunt. Datum, &c. Anno 4.

CAP. X.

Declarat, an collector fructuum primi anni, omnium fructuum ecclesiasticorum vacuorum & vacantium, vel ad tempus spacia de parochia, pro curia Apostolicae provisione supportandi, possit cum detentatione beneficii convenire, & alia de decima eadem ipsi tali reservatione, &c.

Idem Hugone de Maribus canonico Eboracen. collectis fructibus pro...

Postulat per Apostolicæ declarationis evidentiam c-
 doceri, quid tibi super dubiis infra scriptis circa com-
 munitatem tuam indultam recollectionem fructuum prædi-
 catorum (alias præbendarum, aut beneficiorum) immi-
 nentibus sit agendum. Tux itaque consultationi brevi-
 ter respondentes, te scire volumus beneplaciti nostri esse
 super fructibus beneficiorum, quæ ita reperies in solutio-
 ne decimæ juxta veram taxatam valorem, quod illum ne-
 quaquam excedat, cum obvenientibus hujusmodi bene-
 ficiis, pro ut melius & utilius diocesis locorum (in qui-
 bus hujusmodi beneficia fuerint, quorum consilia in hac
 parte requiritur) & tibi videbitur, valeas convenire. Nos
 enim ipsorum diocesanorum, & tuam conscientiam su-
 per his oneramus. Licet autem quotidianæ distribu-
 tiones per nos fuerint in perceptione fructuum prædictorum
 exactis, hoc tamen volumus de distributionibus ipsis in-
 telligi, quæ dantur eis, qui horis intersunt: sic quod
 illæ, quæ voluntur his, qui sunt in civitate vel loco præ-
 fectis, quavis horis non intersint eisdem, non sint ab
 onere dictæ recollectionis immunes. Porro declara-
 tionem illam factam per nos in deputazione seu reserva-
 tione fructuum prædictorum, ut videlicet non extendan-
 tur ad vicarias, seu capellanias, ut placitum est decedentibus
 in illis ad missas pro ipsis decedentibus celebran-
 das, certis constitutis redditibus Presbytero inibi celebra-
 tis, locum habere volumus in altaribus dotatis certis feo-
 dalis vicariis seu censibus, ut capellanis inibi celebra-
 tis debeat pro dotantium animabus certis vicibus, sin-
 gulis septimanis, & in ecclesia cathedrali horis interesti-
 bus, dummodo valor annuus ipsorum altarium sum-
 ma XX lib. Turonensium non excedat. Alioquin inclu-
 duntur in deputazione seu reservatione prædictis. Vbi
 vero præbenda fuerit in decima pro tantæ taxata, quod
 non possit canonico hebdomadario (cui certum pro
 illa servitium imminet in ecclesia faciendum) post per-
 ceptionem taxationis hujusmodi remanere: volumus
 quod de taxatione ipsa pro hujusmodi servitio onere,
 perceptionem aliquam congruam prædicto hebdomadario
 omnibus pro iam dicta camera nostra residuum percepu-
 rit. Ceterum præbendas illorum, qui taxationem de-
 cimarum solvere recusantes abesse velle se simulant, ut taxa-
 tionem ipsam diminuerent compellantur: ne per illorum
 abusum hujus perceptione taxationis frauderis, quasi
 nihil de præbenda percipere valeas, de qua non percipiunt
 aliquando, nisi saltem in loco vel in civitate præfentes, quam-
 vis ecclesie fabrica tales præbendas ex integro perci-
 pere dignoscatur: declaramus sub deputazione seu re-
 servatione comprehendi præfata: ut videlicet eas juxta
 perceptionem nostræ modum percipere valeas, canonico
 officio, in eadem fabrica non obstantes. Ridiculum enim
 fore, ut eadem fabrica potiori quam nos privilegio in ta-
 libus meretur. De illis demique, qui licet per multos
 annos tenuerint ecclesias vel præbendas, nihil tamen se
 percipisse asserunt ex eisdem, cum juxta consuetudinem
 prædictæ prædecessores eorum testati fuerint de bonis illa-
 rum, propter quod ipsi obvenientes tales ecclesias tibi sa-
 tisfacere nequeant de fructibus antedictis: nihilominus
 volumus, quod tunc fructus ecclesiarum ipsarum per-
 cipiant donec tibi fuerit inde plenarie satisfactum: pla-
 ceat tibi de volumus, ut si est ita, oblationi hujusmodi
 incidendas: per hoc tamen non intendimus consue-
 tudinem approbare prædictam. Datum Avinion. V. Idus
 Octobris Pontificatus nostri Anno 2.

CAP. XI.
 Cum Romanus Pontifex pro ecclesia Romana necessitatibus
 vacacionum usque ad certum tempus reservat
 sua iura reservacione prius ambiguitate esse sunt,
 que sic sunt.

Idem.

Cum nonnullæ ecclesiastica persone in cathedralibus
 ecclesiis canonicatus, præbendas, dignitates, personatus,
 & officia, ac alia beneficia ecclesiastica obtinentes, pro-
 vocare conentur in dubium, an fructus, redditus, & pro-
 ventus primi anni beneficiorum ecclesiasticorum citius
 vacantium, & quæ in diversis orbis partibus usque ad tri-
 ennium vacare contingeret, quos pro eccles. Rom. neces-
 sitatibus per nostras sub certa forma literas duximus re-
 servandos, juxta tenorem literarum ipsarum camera nô-
 stræ solvere teneantur: præsertim cum archiepiscopales
 & episcopales ecclesie, ac regulares abbatæ ab hujusmo-
 di solutione fructuum (ut dicunt) in dictis literis exi-
 mantur: Nos dubitationem hujusmodi amputare volen-
 tes, auctoritate Apost. declaramus, quod cum sub appel-
 latione archiepiscopalis vel episcopalis ecclesie, aut re-
 gularis abbatæ, hujusmodi præbendas, dignitates, perso-
 natus, & officia nequaquam intelligantur, nec etiã in-
 cludantur prædictis: necnon & præbendarum, & offi-
 ciorum monachorum, monasteriorum regularium, ac re-
 ditis abbatiarum seu Abbatum eorumdem, quæ in bene-
 ficiis ecclesiasticis assignantur, distinctos fructus, redditus
 & proventus includi in deputazione prædicta, & dictæ
 camere juxta prædictarum literarum tenorem debent
 persolvi: ac idem super solutione omnium fructuum,
 reddituum, & proventuum commendatariarum, curatum
 seu grangiarum, monasteriorum, domorum, & locorum
 conventualium, quæ pro beneficiis ecclesiasticis (ut præ-
 dictum) conceduntur (nisi duntaxat in fructibus illorum,
 quæ sunt forsan excepta) declaramus & præcipimus ob-
 servari. Præterea cum in aliquibus ecclesiis tam cathed-
 raliibus, quam aliis, panis & potus pro quotidianis dis-
 tributionibus ipsarum ecclesiarum canonicis & personis
 de præbendarum ipsarum corporibus pro die quolibet
 deputetur: & etiã interdum certa quantitas bladi, &
 quandoque certa pecunie summa, & aliquando aliterum
 pro altero pro singulis mensibus vel hebdomadis etiam
 canonicis suorum causa aut alias pro eorum negotiis,
 de licentia capitulorum ecclesiarum ipsarum, ab eccle-
 sis eisdem absentibus exhibentur, & etiã persolvantur:
 declaramus auctoritate prædicta illam bladi quanti-
 tatem, & pecunie summam, quæ pro quolibet mense vel
 hebdomada dictis canonicis (ut prædictum) ministran-
 tur, non debere pro quotidianis distributionibus compari-
 tari, sed illa tantum, quæ præfatis canonicis quotidie pro
 diurnis & nocturnis horis distribuuntur sine fraude.
 Adjicimus insuper declarationi prædictæ, quod si obti-
 nentur curatum beneficium, aliud sibi consimile collatum
 fuerit, vel etiam in posterum conferatur, post secundi bene-
 ficii pacificam possessionem adeptam, & fructuum per-
 ceptionem ipsius, nihil de fructibus ejusdem primi bene-
 ficii (nisi forsan super hoc dispensatione canonica sit mu-
 nitus) percipere possit: sed pro dicta camera nostra juxta
 formam dictarum literarum recipiantur, & etiã exigan-
 tur. Vbi vero fructuum, reddituum & proventuum
 beneficiorum ecclesiasticorum non reperitur certa taxa-
 tio: declaramus auctoritate prædicta, quod fructus,
 redditus & proventus beneficiorum hujusmodi cum vacare
 contigerit, per medium dividantur, quorum medietas
 recipiant pro camera prædicta, reliquam vero medietatem
 illi pro sua sustentatione percipiat, qui beneficium
 hujusmodi disponitur obtinere. Grangias autem, & alia
 loca Cisterciensium ordinis & aliorum locorum regulari-
 um, in quibus gubernatores seu custodes, vel admini-
 stratores ponuntur ad tempus, & remouentur ad volun-
 tatem superiorum suorum, eorumque fructus, redditus &
 proventus auctoritate declaramus eadem in deputazione
 prædicta, ac literis nostris super illa confectis aliquatenus
 non includi. Nulli ergo omnino, &c. Datum Avinion.
 Nonis Januarii. Pont. nost. Anno 4.

revoletur, quocumque beneficia ecclesiastica, quae sui, de sancta Romana Ecclesia viventium & tunc existentium cardinalium familiares commensales obtinebant, & in posterum obtineant, eorum familiaritate vacante, etiam si ab ipsis familiaritate per obitum cardinalium eorum vel aliis recessissent: nec non illis, qui eorum fructum & proventus camera apostolica debitorum collectores, & qui ipsorum praedecessorum temporibus sua officia exercebant, uniti succedentes durantiis eorum officiis obtinebant, ac in quibusvis locis vacaverint, cum irritantis appositione decreti, & deinde praedecessoribus ipsis sublati de medio, ac eorum beneficiorum occurrentibus vacationibus, inter utriusque iuris interpretes etiam officiales Romanae curiae saepenumero habitum extiterit, an beneficia huiusmodi, propter reservationem & decretum praedicta reservata vel affecta, remanserint: ita quod nullus praeter Romanum Pontificem de illis disponere possit, sive possit reservationem & decreto obstitentibus lapsa. Et cum propter ambiguitatem huiusmodi, nonnulli quoque iurisperitorum opinionibus & discrepationibus, adverteremus, plerumque pro reservatione & appositione praemissa, interdum verò contra promulgationem & definitum fore. Nos qui vigilanter pastorem super his maturum providendum esse consilio non indigimus: & propterea in singulis causis super quibusvis beneficiis ecclesiasticis eandem ambiguitatem quomodolibet concernentibus, usque ad nostrum beneficium superferre mandavimus, cupientes quemalio modo nostro incumbit officio, dubiis huiusmodi firmam imponere, subditorum obviare dispendiis, & (ne huiusmodi penitus immortales) de opportuno remedio providere: Felices recordationis Urbani V. Greg. IX. Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum, etiam praedecessorum nostrorum, qui ad submovendam alterationum huiusmodi & ambiguitatis huiusmodi lucidandas, declarationes similes per suas literas ediderunt, vestigiis imitando, ac provide considerantes, effectum per reservationem manusque appositionem eorumdem praedecessorum in dictis beneficiis in esse productum, per obitum ipsorum nequaquam cessari debere revocatum. Quibus quoque Pontificis manus appositionem praedictam sane efficaciam tantaeque virtutis existere, ut etiam litterae apostolicae super provisionibus beneficiorum, aut de providendo mandatis, in quibus decretum & reservationem huiusmodi apponuntur, ex aliqua causa suam de iure non fortiantur effectum: facultatem tamen providendi de beneficiis taliter servatis quibusvisque, si huiusmodi ademptam huiusmodi perpetuis & irrefragabilis constitutionis edicto de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium consilio omnia huiusmodi beneficia ecclesiastica, secularia, & cuiusvis naturae regularia, etiam si praepositatus, canonicatus, praepositurae, & praebendae, dignitates personatus, administrationes, vel officia fuerint: etiam si ad illa conserentur, qui illis praesentibus per electionem assumunt, quae extra imminet animarum (ut praemittitur) reservationem, & per Romanos Pontifices successores nostros canonice intrantes in possessionem reservanda, ac etiam quocumque modo vacantia & in antea vacatura: per huiusmodi reservationem & decretum remansisse & remanere impera affecta: nullumque de illis (cum primam vacationem contigerit) praeter eundem Romanum Pontificem ea quocumque modo disponere possit sive posse, harum litterarum decernimus, & pariter declaramus. Quod tamen pendentes etiam per appellationem, quam in futurum super eisdem beneficiis (ut praemittitur) reservationem committendis causis, per dilectos filios magistros capitulos nostros, causarum pallatii apostolici audientes, atque alios quoscumque delegatos & iudices ubi debet invariabiliter observari, & secundum praemissa,

nec aliter sententiarum & definitur volumus atque mandamus eis & eorum cuilibet, quavis alia super praemissis interpretandi facultate sublata: Decernentes ex nunc irritum & inane, si fecus super his & quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, declarationis, voluntatis, mandati & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Romae apud sanctum Marcum, Anno incarnationis Dominicae M. CCC. XLVII. Cal. Septemb. Pontificatus nostri Anno III.

NE SEDE VACANTE ALIQUID INNOVETUR. TITVLVS III. CAP. VNIC.

Tapa volens providere divino cultui & ministris ejusdem, & occurrere dispendiis, quae ipsi quoties imminere propter occupationem vacantium ecclesiarum primi anni, quae competunt ex diversis titulis aliquibus ecclesiae sui personis: statuit quod quando talis occupatio immineret in beneficiis, quae consueverunt in decima soluta taxari, collectores ipsorum annuatim sine contenti ipsa summa, pro qua consuevit dari decima, si ipsam eligendam duxerint, totam residua partem, cui collationi est beneficium, remanente: vel dimissa eidem summa praedicta, postea dictam residuum sibi assignent, dum tamen alterum intra X. dies dicti eligere collator: alia post X. dies ipsorum optio in beneficium transat ipse iure. In non taxatis autem fructus decimales illius anni dividantur per medietatem, & utriusque medietas tributatur: ita quod si alter dimidia voluerit contentari, ipsa in volentem transat ipse iure: Et si quocumque aliquis contra dictam ordinationem receperit, penam hinc contentas incurrat.

Ioannes XXII. Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

VSCEPTI regiminis nos cura sollicitat, ut quae in ecclesiis non absque dispendio ministrorum & cultus detrimento divini servari videamus: per appositionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cum itaque in nonnullis ecclesiis observetur, & a longis retroactis temporibus fuerit observatum, quod fructus a primi vel secundi, aut alterius cuiusque sequentis anni beneficiorum vacantium in eisdem, defuncto vel fabricae, aut ecclesiae vel personis habentibus annalia de consuetudine, privilegio, vel statuto applicentur in totum: ita quod illi, qui huiusmodi beneficia canonice obtinent, & ad quos alia de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconveniens sequitur, quod commode nequeat ad impendendum servitium debitum residere in ecclesiis, in quibus beneficiarii existunt. Nos de illis super his remedio providere volentes, per quod hi & illi in fructuum perceptione praedictorum participant: & ecclesiae debitis servitiis non fraudentur: praesentis decreto statuimus de fructuum nostrorum consilio, quod illi, qui fructus praedictos sibi habentis integre vendicabunt ex privilegio, de consuetudine vel statuto, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum consuevit in decima solutione taxari, pretextu cuiusvis privilegii, consuetudinis vel statuti quovis modo percipiant: sed ipsius summae perceptione duntaxat sint omnino contenti, totali scilicet praedicta.

a. Vide extravagantem Pii V. Pontificis maximi, incip. Duntaxat nomen.